

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 811 sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Állapotunk.

M.-Vásárhely, sept. 5.

(y) A beteg, kitől az orvos huzamos időn keresztül eltöltötte legkedvencebb eledeleinek élvezetét, s lázainak forró hevét nem volt szabad a sovárgott friss vízzel üdíteni, nem egyszer álmadozik a pillanattal, melyben határtalanul fogja élvezhetni a sokáig nélkülözött ételeknek egész sorozatát s végtelen mennyiségben fogja kiüríteni a hús forrás gazdag tartalmát. És eljön az óra, melyben ez mind szabaddá lett előtte és tapasztalni kénytelen, hogy csak igen keveset tud enni, és tapasztalni kénytelen, hogy egy pohárka víz kielégíti szomját. És a ki egyszerre többet erőszakol magába, mint a mennyivel éhségét és szomját elégítette, visszahull ágyába, újra kezdődnek lázai, újra származnak kielégíthetetlen vágyai, az üdülést visszaesés váltja fel.

Az embernek természetét ugyanazon kérésselhetetlen törvények alkotják egyénileg, mint társulatokban, szellemi élete ugyanazon törvényeknek kénytelen hódolni, melyek anyagi életében kifejezésre jutnak.

Huzamosb ideig elnyomott népek követelményei a szabadsággal szemben végtelenek; huzamosb ideig elnyomorgatott országok polgárainak jólétre sovárgása határtalan, óhajtsai kimeríthetetlenek. Mint az egyes, úgy érzi a társadalom is, hogy egyszerre mindazt megemésztetni, miért nyomorainak és elnyomatásának hosszú évein keresztül vágyai fokozatosan emelkedtek — egyszerre megemésztetni — nem képes, de eljön a rossz szellem és azt sugja: élvezz és követelj, ha mennyországból nem omlik elődbe a manna, megnyitom a pokolnak kapuit és méríthetsz onnan. Majd érzi, hogy nem ízlik ez sem, meg az sem. Az, a mi ép és józan mérséklettel élvező létnek erőt, meggyarapodást kölcsönözne, nem segíti előre, mert újabakra, nagyobbakra, teljesebbekre vágyva, ezeket élvezni sem akarja már. És nem veszi észre, hogy beteg újra, hogy a szabadságot, mely birtokában van, és a jobb létnek számos eszközeit, melyek kínálkoznak számára, nem azért nem tudja használni, mert hiányzanak, hanem mert önmaga tette magát szabadságában képtelenné, megint a szabadság használatára. Az elégtelenségen ki csodálkozhatik ekkor?

És nézzünk csak körül, nem így vagyunk-e?

A nemzet a kiegyezés politikáját keresztül vitte s önállóságát bizonyos, a körülmények és viszonyok által adott határok között visszanyerte. Sokan nincsenek ezzel megelégedve — és azt mondják: törjük össze e határokat, az önállóság akkor teljesebb lesz. És kik akarják összetörni e határokat? Azok, a kikhez ha ama kérdést intézzük: össze tudjátok-e törni azon körülményeket és viszonyokat, melyekből folyó kényszerűség teremti meg ezen határokat, kérdésünket meghallgatni sem akarják, annyival kevésbé felelni rá. Pedig ama viszonyok és körülményeknek ránk rohanását is ugyanazon korlátok tartóztatják fel, melyek önállóságunknak határait képezik.

A kiegyezés politikájának érvényesülésén elő-

állott az Andrássy felelős parlamenti kormány, erényeivel és bűncével, erővel és gyengeségeivel együtt, mert hiszen a magyar hazafiak is csak emberek, s emberekből alkotott kormány ama tulajdonokat nem nélkülözötte még soha és nem is fogja nélkülözni soha; legfőleg is az alkothat különbséget, melyik a tulnyomó egyik vagy másikkal. Az Andrássy-kormány sokat alkotott. Az ország élete önálló mozgás és tevékenységbe jött. Ipar és kereskedelem virágzóbb lendületet vett, mint volt valaha. Tudomány és művészet feltételeiknek több alapját lelik ma a nemzet életében, mint valaha. Az önkormányzati jog élvezetének alapjai határozottabban vannak ma letéve, mint valaha. Az egyéni szabadság biztosítékai többek és 4 év alatt megszilárdultabbak, mint valaha. A nemzetiségek szabad mozgása és szabad önfejlődésük feltételeinek alapjai ma biztosítottabbak, mint valaha voltak és lehettek. Az európai állam-összeköttetéseknek érdekeltége Magyarországra létele iránt, az érték, melyet Magyarország az államok súlymérlegében bír, ma több, mint lehetett valaha. Mindezt józan észszel és jobb lelkiismerettel nem tagadja meg senki, de azért az Andrássy kormánnyal mégiscsak megelégedve sokan. A nemzetiségek nincsenek, mert nem vihették ki mindazt, a mit akartak és Magyarország még most is Magyarország. Az ellenzék nincs megelégedve, mert ha bár nem tagadhatja is meg örömét a felett, a mi az összes nemzetet virágzóbbá, életképebbé és a jövőre jogosultabbá tette, nem szívelheti az alapot, melyen történik mindez; nincs megelégedve a jelenlét, mert ő jövőt követel, s mert az Andrássy-kormány, mely a jövőnek alapját igyekszik lerakni tehetsége szerint, nem tudja a dolgok kérésselhetetlen rendjének megváltoztatásával a jövőt tenni a jelennek helyébe, neki tehetetlen kormány.

Nem betegség-e ez és nem azon állapot-e, melyet előrebozsított képünkben jeleztünk; nem ama törekvés-e egyik és másik részről tulterhelni gyomrunkat, míg az az emésztésre újra képtelen lesz; tulcsokozni vágyainkat, hogy a folytonosan fokozott izgultság az élvezhetőnek áthasonítását lehetetlenné tegye.

De valjon azért, hogy az országnak egy része beteg, szükséges-e, hogy az egész ország beteggé tegye magát és az egészséges factorok el-
lent ne álljanak a betegeseknek?

Mi régen kimondottuk azt, hogy nem Deák-párti vagy ellenzéki szempontokból s egyik vagy másikkal szemüvegén keresztül fogjuk megbírál-
ni a dolgok folyamát, a kormány és képviselőház, valamint a pártok tevékenységét, ugyanazért valamint a Deák-párt eljárásait, úgy az ellenzék küzdelmeit s még üzelmeit is mindenkor csak objectiv szempontokból vizsgáltuk. Erre azonban ma, midőn az ellenzék a többség és így kormányra juthatásra indult meg a terrenumot magának elkészíteni, eddigi eljárásunkból kifolyólag, még jogosultabbaknak érezzük magunkat: megtapogatni az irányt és a célt, valamint azoknak következményeit nyugodtan s ez észlelésekkel hasonlóra vezetni olvasóinkat, mert állapotunkról gondolkodni, kivált ha beteges az, kisebb vagy

nagyobb mértékben nem árt, sőt nagyon is szükséges.

A nemzet sorsa minden arra képes egyesének megfontolásától függ. Ne hanyagoljuk el ezt kisebb és nagyobb körökben; a közöny: jog és szabadságra soha sem méltó.

Mi csak általánosan jeleztük a körjeleket, de nem mulasztjuk el részleteiben is felmutatni azokat.

Pályázat.

A hiv. lap aug. 31. száma az első folyamodású tviszékek és járásbírói betöltése céljából bírói és ügyészi illetőleg járásbírói állomásokra pályázatot hirdetvén, felszólítottak mindazok, a kik a nevezett állomásokra magukat kineveztetni kívánják, hogy pályázati folyamodványukat, a törvény által előszabott bélyegekkal ellátva, f. é. szeptember hó végeig az igazságügyminiszteriumhoz nyújtsák be. Azoknak, a kik több helyre vagy különböző hivatalokba folyamodványukat, folyamodványukat másolatban annyi példányban kell benyújtaniok, a hány helyre vagy hivatalba kéri kineveztetésüket. Azoknak pedig, a kik törvényszéki elnöki vagy királyi ügyészi hivatalért már folyamodtak, de ki nem nevezetvén, a jelen felhívásban megjelölt hivatalokra is akarnak pályázni, melléklet nélkül benyújtandó újabb pályázati folyamodványokra kell hivatkozniok. A pályázók a bírói illetőleg az ügyészi hivatal viselésére való képesítettségüket és jogi képzettségüket az 1869. 4. t. cz. 6. és 7. §-ai, illetőleg a f. é. 33. t. cz. 15. §-a értelmében hiteles bizonyítványokkal tartoznak kimutatni. Közhivatalokban töltött szolgálatokról szóló bizonyítványaik és okmányaik szintén előterjesztendőek. A pályázók adják elő azon rokonsági viszonyt, melyben azon törvényhatóság bírói tisztviselőivel állanak, a melynek területén szervezendő bíróságnál kéri alkalmaztatásukat, s a mely rokonsági viszony a törvény értelmében szolgálati akadályt képez. Végre, ha a pályázók némelyike az 1869. 4. t. cz. 26-ik §-ának kedvezményét kéri magára alkalmaztatni, világosan és részletesen adja elő azon körülményeit és indokokat, melyekre ezen kérelmét alapítja.

Aratási kimutatás és a termények állása.

A földmiv. miniszterium a hozzá visszaérkezett és betöltött rovatlapok nyomán közzé teszi az aratási kimutatást és a termények jelen állását Közzöljük ebből az erdélyi részekre vonatkozókat, az egyes gabna nemeknél a százalékos eredmény-számok odavetése mellett.

Őszi búzára vonatkozólag érkezett összesen 216 tudósítás, ebből jó 100 vagyis 46% középszerű 109 vagyis 51% rosz 7 vagyis 3%.

Őszi rozs: összesen 205 tudósítás ebből jó 112 vagyis 55% középszerű 90 vagyis 43% rosz 3 vagyis 2%.

Kétszeres: összesen 176 tudósítás ebből jó 84 vagyis 7%.

Az ősziéket összevéve lesz átlagosan; jó 49% középszerű 47% rosz 4%.

Tavaszi buza: összesen 139 tudósítás ebből jó 64 vagyis 47% középszerű 62 vagyis 49% rosz 10 vagyis 7%.

Árpa: összesen 211 tudósítás, ebből jó 66 vagyis 55% középszerű 51 vagyis 42% rosz 4 vagyis 3%.

Zab: összesen 311 tudósítás, ebből jó 129, vagyis 61% középszerű 69, vagyis 33% rosz 13 vagyis 6%.

A tavasziakat összevéve, lesz átlagosan: jó 55% középszerű 40% rosz 5%.

A többi termények jelen állására nézve a következő jelentések érkeztek be:

Pityókára vonatkozólag 181 tudósítás, ebből jó 50, vagyis 27% középszerű 77, vagyis 42% rosz 64 vagyis 31%.

Répa: 134 tudósítás, ebből jó 64 vagyis 48% középszerű 59 vagyis 43% rosz 11 vagyis 6%.

Törökkenye: 209 tudósítás, ebből jó 22 vagyis 10% középszerű 70 vagyis 37% rosz 108 vagyis 52%.

Kapás növényeink átlaga: jó 28% középszerű 41% rosz 31%.

Szőlő állása 126 tudósítás szerint: jó 20 vagyis 16% középszerű 65 vagyis 51% rosz 41 vagyis 33%.

Végre a gyümölcsről érkezett 202 tudósítás, szerint van jó 15 vagyis 7% középszerű 76 vagyis 38% rosz 111 vagyis 55%.

Ugy hisszük, hogy a gyümölcsre s némileg a szőlőre vonatkozó adatok is mai nap más kedvezőbb számításoknak lesznek kénytelenek helyet adni.

T. szerkesztő ur!

E lapok 60-ik számának „Helyi dolgok” rovatában annak idején ezeket olvastuk: „Mult szerdán (t. i. júl. 26-án) délután tartotta a helyéltű leányiskolájának IV-ik osztálya nyilvános félévi vizsgáját, melyet a nő-emancipáció nagy „előharcosa” b. Egloffstein Amália ur-hölgy is meglátogatott. Valjon hogy volt meglepődve a mi pátriarchalis rendszerünkkel?..

E kérdésre — mely a **kicsinylést** épen nem törekszik legkevésbé is leplezni — a felelettel mindeddig adósok maradtunk.

Most azonban elvárjuk a t. szerkesztő ur ismert lovagiasságától, hogy a rosszul informált közönség tájékoztatására készséggel adand helyet becses lapjában azon soroknak, melyeket a „Nők lapja” folyó évi 29-ik számában maga báró Egloffstein A. ur-hölgy a helyi ev. ref. egyház leánynevelőjéről, s különösen annak épen IV-ik osztályáról írt:

„Ha valamely áldozatot hozunk, és kivitele körül erélyt és következetes kitartást fejtünk ki, ott az eredmény mindig sikerkoronázott és kielégítő. Ezen állítás valóságát legújabbán M.-Vásárhelytől tapasztalók, hol az ev. ref. hitfelekezeti leánynevelő IV-ik osztályának vizsgájánál jelen voltunk. Az ott látott és hallott dolgok valódi meglepődést keltének keblünkben, mert valóban egész utazásunkban, hozzá hasonlót nem láttunk. Ezen iskolát a protestáns eklézsiá elzött néhány évvel alakította, évenként szintén hat ezer forintot költ rá és 11 tanárt tart benne. Jelenlétünk alatt a gyermekek igen értelmesen, szabatosan és helyesen feleltek, azon nap római történelem számadás, törzszámokkal is, magyar nyelv stb. volt napirenden. Kiemelendő az ottani munka-tanítónő, ki sok éven keresztül magán tanító-nő, vagyis jobban mondva nevelőnő volt, és most egy ottani tanár neje és munkatanítónő, mely pályán oly helyes tapintattal halad, hogy csak szerencsét kívánhatunk neki, a mennyiben az igen helyesen választott munkái kivitele valóban szép. Ugyanis láttunk finom, mondhatni fényűzősi munkadarabokat, de a főszű a házi fehérműre van fektetve, és ilyenből néhány igen szép, minden gép segítsége nélkül készített tárgyakat láttunk.” stb.

Ugy hisszük, hogy e közlemény a legilletékesebb felelet ama kicsinyítő föltevésre, mely a helyzetre vonatkozó adatok teljes ismeretlenségét árulja el. Nálunk épen nem avult pátriarchalis, de oly szakrendszeren alapuló szervezete van iskoláinknak, mely a kor igényeinek minden tekintetben megfelel.

És hogy állításunk ne csak pusztán elhangzó szó legyen, de a nagy közönség is meggyőződhesék fölé, a t. szerkesztő ur becses engedelmével e lapok egyik legközelebbi számában közölni fogjuk a helyi ev. ref. egyház iskoláinak szervezetét és ujonan megállított tanmódszerét.

D. Nagy J.

Midőn a legnagyobb készséggel nyitunk tért a fenni, egyik helyi tanintézetünk korszerű s a nevelés céljának megfelelő működését feltűntető közleménynek, a magunk részéről kénytelenek vagyunk a t. cikkíró urat figyelmeztetni hogy kiindulási pontját nem választá helyesen, s

TÁRCSA.

A lélek táplálásáról.

A m.-vásárhelyi „jótékony nőegylet” akad. estélyén tartott felolvasás.

(Folytatás.)

Igen, a munka, ez a durva czuspájz, ez képezi az egész életen át a serdülő gyermekkortól egészen a tehetetlen aggkorig, a léleknek legtermészetesebb táplálékát.

A munka millióféle, de mint lelki táplálék csak két neme van: igazi és ráfogott. E szerint hatásában is csak kétféle lehet, t. i. az igazi: igazán táplálja a lelket, a másikra pedig szintén csak ráfogás hogy táplálja azt. De az ember a lelkét ép oly kevésé csálhatja meg mint a gyomrát!

Aki lelkének főigényletét a főtápszerrel, a munkával nem elégíti ki: az akarva vagy tán tudtán kívül is temérdek drágább sem mint jó csemegevel tartja a tálban az ocsóbbik felét; mert hisz a lélekről sem gondoskodhatott a világ tárháza mostohában, mint a testről; már pedig, az összességhez képest véghelenül csekély azok száma, kik éhen halnak, s én úgyhiszem, hogy azok száma sem lehet nagyobb, kik lelki éhség azaz: unalom miatt halnak el.

Érzem t. hallgatóság, hogy most méltán azt várják tőlem, fejteném föl kissé az iméntiek szerint, hogy mi legyen tehát a valódi és mi legyen a ráfogott munka? Hja, itt szinte zsákutczába szorultam; a kérdés fogós és esiklandós egyiránt. Engedjék meg azért, hogy ezuttal azon őszinte vallomással vághassam ki magamat a hiúrból: miszerint életemben sokkal több olyan emberrel találkoztam kinek mindig fontos dolgai voltak, mint olyanokkal kik unatkoztak; az elsőbbieket igen természetesen mindig munka után üdülést és szórakozást keresve; az utóbbiakat pedig unalom üzésből mindig dolgozva találtam.

Amde: „nemcsak kenyérrel él az ember,” mondja a legigazabb könyv. Az alaptáplálék mellett a lélek csemegét és fűszert is kíván. Nincs tudomásunk, hogy a nagy világegyetem többi bolygóján mekkora választék

egy egyszersmint igen természetesen egy hibás végkövetkeztetéshez is jutott. Czikkiró ur ugyanis a lapunk 60. számában hozott rövid megjegyzésünkben az érdekllett leányiskola rendszerének „kicsinylését” olvasta vagy látta ki, holott minékünk azon röviden oda-vetett megjegyzésünk által épen az ellenkezőt éreztetni volt célunk egy bizonyos helyen és irányban. És ime, mi ezelt is értünk, amint ezt a cikkíró ur által idézett elismerés a „Nők lapjában” bizonyítja. Ha cikkíró ur olvasta volna lapunk idei 58 és 59 számának vezércikkeit (melyek a megezáfolni akart helyi hírt közvetlen megelőzték,) úgy bizonyosan más kiindulási pontot választ ma a leányiskola öröndetes állásának bemutatására, s nem jut azon — legszelidebben szölv — fenhéjázó vélekedésre: „hogy mi a helyzettel teljesen ismeretlenek volnánk.”... Legyen meggyőződve cikkíró ur, hogy mi ezt mások szemeiben — kik az előzményeket ismerték és számba vették — „nem árultuk el” magunkról olyformán, mint ahogyan pl. cikkíró ur elárulta magát hogy még nem tud a „sorok közt olvasni.”... Egyébiránt mi az ellenkező nézetet mindig respektáljuk, s annak szabad nyilvánulási tért adni kötelességünknek tartjuk.

Szerk.

Maros-Vásárhely képviselő-testületének f. e. augusztus 26-án tartott közgyűlése.

Elnöklő főbíró a gyűlést megnyitván, a mult gyűlés jegyzőkönyve minden észrevétel nélkül hitelesítették.

A tárgysorozat felolvasása után Szarvadi tanácsos tudatja, hogy a kir. biztos leküldötte az erdélyrészi községeknek a főtisztek gyűlésében megállapított beosztási tervét a járásbírságok körébe, (mely a Székelyföldet illetőleg lapunk közelebbi számaiban már közölve volt.) A nyomtatványok két példányban közöltetnek, s felhívja a kir. biztos a törvényhatóságokat, hogy ha oly községek észlelnek, melynek más bíróság köré való beosztását észszerűbbnek vélik, észrevételeiket iktassák be a nyomtatványoknak e végre készített rovatába, vagy külön terjeszték föl, s továbbá a többi megkívántató adatok hiányait is szabatosan jegyezzék be (közölve van.) A maros-vásárhelyi kir. törvényszék kerületébe beosztott járásbírságokhoz tartozó falvaknál semmi hiány sincs, megbízná ennél fogva a Tanácsot, hogy a leküldött beosztási terv minden észrevétel nélkül terjesztessék föl újból.

Kis J. kívánságára a beosztott községek egy, része felolvastatik. Hajnal J. v. egyesbíró felszólal az ellen hogy a közeles Akosfalva a nyárádszeredai, míg az Akosfalván túlfekvő Vaja a vásárhelyi járásbírsághoz osztott be; és így nem lehet Vajába menni másként csak egy másik járásbírság területén keresztül. Ez ellen felírni kívánna.

Bodolla János. A beosztás indokait, az ennél irányadó szempontokat nem ismerjük, s így a beosztási tervet meg sem bírálhatjuk. Ha Akosfalvának kényelmesebb lenne ide tartozni, majd kérni fogja az áttételt. Az egész beosztás ugys csak kísérlet, s nincs hivatásunkban beleszólani, vegye tudat a képviselő testület minden észrevétel nélkül tudomásul, s változtatlanul küldje vissza (Helyes, helyes.)

Kis J. tanácsos előterjeszti, hogy a kir. biztos a hadsereg állandó elhelyezése czélyából szétmenesztett leiratában helyi bizottságoknak haladék nélküli alakítását, a tárgyalások feletti jegyzőkönyvi adatoknak, észrevéte-

leknek f. e. augusz. 16-ig leendő fölterjesztését rendelte meg; a tervrajzok stb. csak később küldetnek le; az előmunkálatok azonban azonnal megteendők, s a kívánt jelentések a kitett határidőre pontosan felküldendők. Mellette közölve van a honvédelmi miniszterium rendelete azon bizottságok mikénti alakítása iránt. Előadó véleménye szerint ámbár egy állandó nagy laktanya építése iránt a szükséges intézkedések megtétettek már, még is ohajtja a bizottság kinevezését, s abba a polgári hatóság keszéről a főorvos, mérnököt, gazdasági tisztviselőket és a szállás biztosokat bele kell nevezni a miniszteri rendelet értelmében, s még 3 tagnak a képviselőt kebeléből ki nevezését ajánlja; mindez a katonai parancsnoksággal tudassék, a bizottság pedig eljárásáról a fölveendő jegyzőkönyvet a képviselőtestülettel közölje. Dr. Knöpfér, Dobolyit és Fogarasi ajánlja elnök e végre. Elfogadtattak.

Elnök előterjeszti, hogy az 5-dik fiokménestelephez tartozó törzstisztek, legénység és ménlovaknak városunkban helyi ezesét illetőleg a képviselő testület feliratos határozott volt, hogy a miniszterium mondaná ki, mik azon épületek mik a kérdéses elhelyezés végett szükségeltetnek, s hogy azok az állam vagy a város költségén lesznek felépítendőh. A napokban a miniszteriumnak egy küldöttsége jelent meg városunkban egyezkedés végett s őt a főbíró felszólította, hogy nyilatkozzék a város részéről, ő azonban egyoldalulag nem nyilatkozhatott, most tehát az ügyállás a képviselőt elibe terjesztetik. Kis tanácsos közbeszól s felolvassa a miniszteriumhoz intézett feliratot, melyben a tanács mind a törzs áthelyezése, mind a fioktelep felállítás iránti feltételek közlését és felvilágosítás nyújtását kérte. Ezután folytatja a félbeszakított előterjesztést. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter tábornok Dissinget és Ilnczik alezredes küldötte le azon szóbeli utasítással, hogy a városi közönséggel egyezkedjék, s a jegyzőkönyvet terjessze föl; a beszélgetésből kitűnt, hogy szállás, lovarda, istálló stb. részére nagyterjedelmű hely szükségeltetik, ezt nekik ki kell mutatni, s azután a kijelölt tért, ha terv elfogadtatik. A város látná el minden szükséges épületekkel; az építkezésre megkívántató pénzt pedig az állam fogná költségnőzni részlet törlesztés mellett, az épületek azonban a város tulajdonai maradnak. A tervrajz és költségvetés előre fölterjesztendő a nevezett miniszteriumhoz. Kis tanácsos ezen ajánlatot elfogadhatónak tartja, mert e méntelep által csak nyer a város, igen az iparosság és a város disztése. A költség az állam által előlegeztetvén, a város semmi kiadásba sem fog belevitetni, a katonai laktér összeg is a városnak visszamaradván, ezt az előleg törlesztésére lehet fordítani. Telephelyül kettő is kínálkozik t. i. a Kisuteza megett a helyi téglavető helyen a másik pedig a szentgyörgyutca végén a postakertben a szükséges térség mindkét helyen megvan; a terv készítésére mérnök Jelineket ajánlja.

(Folytatása következik.)

Helyi dolgok.

— Valamennyi kolozsvári hirlapban, sőt még pestiekben is azon hír olvasható, mintha Maros-Vásárhelyt egy cholera-ból származott haláleset adta volna elő magát. Azon helyzetben vagyunk, hogy e hírt ily alakban véve valótlannak kell nyilvánítanunk. Ugyanis előtűnk fekszik a vásárhelyi hivatalos orvosi jelentés sept.

szerelem, emberszeretet, háláérzet, kegyesség, nagylelkűség s még néhány ily fajta dolog, melyekkel a lélek örömet táplálkozni szeret, csak hogy erre ritkábban nyilik alkalma; miután izlését és étvágyát majdnem egészen igénybe veszi egy másik csemegeplánta: az önzés; mely uton útfélen nagy bőségben teremvén, s emellett ritka izletességgel és zamattal is bírván, feletébb kényelmessé teszi a léleknek a kívánt csemegezést. Ez különben egy igen hasznos lelki tápnövény, csak attól kell tén tartani, hogy újabb időben válalkozó korunk igen nagyban termeli; igaz, hogy tömördek is fogyasztatik belőle, de végre mégis a nagy concurrentia csökkenthetné talán értékét?... Node, vigasztalásul szolgálhat, hogy ez időpont jórészt még nagyobb távobban fekszik.

A lelki fűszerek és csemegek között még igen előkelő rangot foglalnak az ugynevezett szépművészetek. Ezeket az emberiség, de különösen korunk, valóban nagyságához méltóan műveli és bámulatos magasságra nevelte. Nevezetesen a rangozás kiindulási pontját határozta meg korunk helyesebben mint az ezelőtti korszakok, és ez a mi vívmányunk, melyre büszkék lehetünk! Régebben ugyanis, a mig érintetlenül állott azon föltevésünk: hogy legalább egyik részünk, a lélek, égből származik, — akkor mondom, a szépművészetek rangozását, mint a lélek műveleteit, ennek honától az égtől lefelé, azaz: a koponyától a lábakhoz kezdték. Korunk e tévedést kiigazította, és ma a szépművészetek rangozása megfordítva: a lábaktól fölfelé kezdődik. Nincs tán kétség, hogy miénk a dicsőség: a helyesebb irány eltalálásában. Mert hisz, nagy bölcssek állítják, hogy a földből származtunk mindenestül; és így méltó, hogy a szépművészetek királyukat: egy bájos ballott-tánczosnő eszményi lábaiban, tiszteljük. Tagadhatlan, hogy a táncz királyi élvezet; gyakorolva, ugy mint szemlélve. Igaz, hogy sokba kerül de meg is éri! Hát még egy világhírű köteltánczos, egy Blondin! vagy egy koresolya művész! ezek már nemcsak nagyszerű, de hajmérésztő élvezetek is. — Fájdalom, hogy mi kisvárosiak ilyeneket itt nem igen élvezhetünk....

(Folyt. következik.)

4-kéről, mely ekép hangzik, hogy: „mindezen óráig a város területén cholera jellegű betegség nincs, hanem van igen sok rossz természetű váltóláz, melyek némelyikéhez hányás és hasmenés is járul ugyan, de ez még nem cholera”. Fordult azonban elő egy valóságos (a maroszéki főorvos ur kimondása szerint) choleraeset is a vidéken, t. i. a Vásárhelytől másfél órányi távolságban eső Nagy-Ernye községben, hol is egy jeddai ember három napi betegség után elhalt; a hulla Jeddre szállítván át, a hivatalos orvosi látélet is ott történt, mely a halálesetet csakugyan cholera-ból származottnak állítja meg. Ez a valódi tényállás; mihez még csak a fölötti bámulatukat kell kifejeznünk, hogy városi rendőrségünk még mindeig egyáltalában semminemű intézkedést vagy elővigyázati rendelkezést sem tett.

— **A helyi négyelet** októberi gazdasszonyi kiállítására — mint értesülünk — már gyűlnek be a kiállítandó tárgyak. Jövő számunkra már meg van ígérve a beküldők névsorának első sorozata.

— **Deák József**, ref. főiskolánk egyik kedvelt tanára, új állomását a kolozsvári reáltanodánál elfoglalandó, körünkől eltávozott; a legjobb emléket hagyván itt maga után. Szerencsét kívánunk neki új hivatásának!

— **Rozália napl** sokadalmunknak a legszebb idő kedvezett, a mi nagy ritkaság! Jobbadán ez egy kedvezményel kelle beérnie, mert Merkurius isten nem igen kedvezett neki, lévén a piaczi forgalom felettébb csekély. A baromvásár kielégítő volt.

— **Lezajlott** országos vásárunkra vonatkozólag, számos megjegyezni és megróni valóknak volna, ezuttal beérjük egy párnak fölemelésével. A piac közepén egy embertömegből, jobbra egyszerű földmíves néptől és cselédsegtől körülzárva, sőt láthatunk, honnan időközben esengetés, felkiáltások, s a vásári humbug-szemeség más jeladásai hangzottak szerte. E sátorban két izraelita nyilvános lotteriát tartott, s a könnyebben kizsákmányolható vidéki népség jóhiszeműségét felhasználva, annak tárczáját szemlélve és szemlélőmást kirabolta. Ugyanis, 20—20 kr-ért egy-egy számfelíratot falapot adott az egyes játszani kívánóknak, s midőn a lapok mind elkelték, akkor szembetűnő önkényesen egy számot kiáltott ki az egyik izraelita, és azon sorsjátékot, kinek lapján volt található a kikiáltott szám, az ugyanazon számmal jegyzett sátorbeli árucikket nyerte. Nehány forintnyi betét után egy pár hatos értékű csecsebecsét nyert valamelyik betető. És ez így folyt közöttünk és szemünk előtt napokon át, és annyi szegény vidéki és szolgáló nép verejtékes filléreiből egy-egy arcátlan csaló pénzeli fel magát a legkönnyedebbnél még is nyilvánosan. Hogy nem tudja az ilyes dolgokat észrevenni a városi és vásári rendőrség, vagy tán épen hatósági engedély folytan ízetett ezen nyilvános tolvajlás? Valóban nagy hiba a városi rendőrség és előjáróság részéről az ilyesmit elnézése, vagy megengedése. Ugyanezen sorsjátékot bódé közelében, a vásár napján, délután egy kis-utczabeli polgárnak 400 frtját zsebéből észrevétlenül ellopták.

— **Mult szombat**on adta Fehérvári szintársulata Kassainé jutalomjátékául Fernandé című teljesen párisias szabású 4 felvonásos drámmát. Magához a színház és az előadás sikerülte vagy nem sikerültehez nincs szavunk, bizzuk azt helybeli lapársunkra, mely bizonyára szokásos hűséggel meg fog emlékezni, mind a témérdek mennyiségű virágbokréta szalagos koszorú alkalmi rimlapok és tapsviharokról, melyekből mind három kedveltebb színészünök eléggé kijutott, annyira halogya előre nem tudjuk vala kinek jutalomjátéka ez, talán mindvégig megfellehetlen marad; hisszük hogy megfog emlékezni lap társunk a karzatok ropogásáig egybezsúfolt színházi nézőközönségről, meg azon felriasztó jelenetről, midőn a leghatasosabb szereplések közepette egyik folyvást zajos ovásokkal kísért művész nő fátyla lángot fogott stb. stb. nekünk csak a színházi rend és illedelemhez lesz ezuttal némi hozzászólásunk. Mi az állami mindenhatóságnak, s a rendőrség minden irányu gyámkodásának teljességgel nem vagyunk barátai sőt a rendőrség beavatkozását a közbiztonság s az állami rend józan igényletén túl helytelen és jogtalanannak tartjuk; az ellen sem lehet kifogásunk ha valaki a színházi nézőközönség köréből tetszését vagy nem tetszését az illedelem korlátaiból nyilvánítja; de az iránt már mégsem lehetünk közönyösek, ha némely éretlen tapaszczok, s felbérelt püsszegtetők ismételt meg ismételt oly fülhasító kiabálásokat ezuttal mondhatni ordítást, és oly pokoli lármát és döngést csapnak, hogy a maros-vásárhelyi általában elismert műértő s pártoló, és nem kevésbé ildomos rendes színházlátogató közönségnek arca pirul a fejszédítő színházi botrány miatt, s vérünk bosszúságtól forr. De hát kit lehessen okozni a publikum illedelematlensége miatt? kérdezheti valaki. Nem a publikumról hanem csak némely illedelemetlen, hogy ne mondjuk arcátlan és kihívó botrányesinálóról lehet itten szólni. S ha színházi rendőrség nem existálna, akkor ezeket hallgatással kényyszerülne mellőzni a krónika. De mikor városi rendőrségünk fő és legfőbb képviselőit családostól együtt rendesen ott látni van szerencsénk, mikor a rend fenntartó városi szolgái közegek sem hiányoznak, s mindezek, mégis a rendezvények s botrány csinálók lecsilapítására, avagy eltávolítására még rá se gondolnak: akkor közel fekszik azon föltevés: miszerint a rendőrség az ilyes skandalumokban a maga részéről tán gyönyörködik?

VI. Közlemény*) Székely vértanúk: Török, Gálfi, Horváth emléksobrara adakoztak:

1. Imreh Sándor ivén, az 1867-beli „Székely Néplap” hasábjain láthatólag: Lázár Ádám, mint indítványozó, 10 frt. Kis József 1 frt. Orbán József 1 frt. Nemes János 1 frt. Prépósti István 1 frt. Bányai Lajos a szobor leleplezési ünnepélyre 50 drb szövétnék. Imreh Sándor 1 frt. Egy honfi 1 frt. Lázár János 1 frt. Lázár

Imre 1 frt. Baranyai Gergely 50 kr. Raff Károly 1 frt. Kelemen Gergelyné 50 kr. Imreh Sándorné 50 kr. Garda József, tanár 2 frt. H. M. ... 1 frt. Összesen: 23 forint 50 kr.

2. Lőcsei Imre ivén: Id. Dabóczi János 1 frt. Lénárt Mária 1 frt. Dabóczi Mihály 1 frt. Dabóczi Mihályné, Venczel József, 1 frt. Szabó Lajos, nyomdász 1 frt. Lőcsei Sándorné 50 kr. Várdi István 20 kr. Tőkés Lászlóné 20 kr. Csiki Ferenc 20 kr. Szabó Lajos 20 kr. Bándi Gyula 5 kr. Ifj. Vég István 10 kr. Szathmári János 1 frt. Singer Adolfné 50 kr. Csernát József 50 kr. Kálki Frigyes 50 kr. Kálki Bertha 10 kr. Ferenczi Elek 40 kr. Dabóczi Imre 20 kr. K. S. 20 kr. Papp István 10 kr. Gr. Haller János 1 frt. Gámán Farkas 5 kr. Tischler Domokos 40 kr. Demeter Lajos 5 kr. Domokos Sámuel 10 kr. Kis Péter 19 kr. Vásárhelyi László 5 kr. N. N. 10 kr. Török István 5 kr. Papp Zsigmond 10 kr. Összesen 12 frt 4 kr.

Mely összeg együtt 35 frt 54 kr. 14 frtot kivéve, Imreh Sándor által kamatoztatván, teszen az egész összeg: 44 frt 58 kr.

3. **Nemes Tordamegye** toroczkei járásából: András Ferenc 1 frt. Kiss István 1 frt. Tamás Elek 1 frt. Veress János 20 kr. Thoroczky Sándor 5 frt. Gecei Miklós 10 kr. Benedek Albert 10 kr. Ifj. Benedek Gecei 10 kr. Simon János 10 kr. Kelemen János 40 kr. Szabó János 40 kr. Ifj. Zsákó János, kövári, 30 kr. Balog György 30 kr. Zsákó János, piaci, 1 frt. Veres Istók 29 kr. Bosla Ferenc 1 frt. Demény Andor 30 kr. Zsákó István 1 frt. Székely János 50 kr. Simon József 30 kr. Költő Ferenc 30 kr. Kelemen Mihály 20 kr. Czupor Miklós 20 kr. Összesen 15 frt 4 kr.

4. **Nemes Küküllő megyéből**: Losonczy Dénes 1 frt. Gerendi István 1 frt. Pótsa József 5 frt. András István 1 frt. Gáspár György 1 frt. Gyárfás Lajos 1 frt. Kovács Imre 1 frt. Tamás József 1 frt. Horváth Albert 1 frt. Papp László 10 kr. Grün Lajos 10 kr. Konez János 1 frt. Kolosy Samu 20 kr. Bukur György 10 kr. Franku Joann 10 kr. Szilágyi István 20 kr. Egy besenyői birtokos 1 frt. Bereczki Gyula 1 frt. Egy csergedi birtokos 20 kr. más csergedi birtokos 20 kr. Marusi Lajos 20 kr. Jánosi Zoltán 1 frt. Egyed János 1 frt. Kakasi Márton 1 frt. Kakasi Róza 20 kr. Összesen 20 frt 60 kr.

Mindössze: 80 frt 22 kr. mely összeg a helyi takarékpénztárba kamatozás végett betéttetett.

Az eddig begyűlt szobor-alap **801 frt 35 krt** teszen.

Együttal ismételve felszólíttatnak mind a gyűjtők, mind pedig azon aláírók, kik még 1867-ben ezen célra hírlapilag ajánlatokat tettek, hogy az adakozásokat annál sürgősebben beküldeni sziveskedjenek, mivel a szobor tervezete a gyűjtemények eredményétől függ.

M. Vásárhelyt, 1871 sept. 2-án.

A szobor-ügyi bizottság nevében:

Lázár Ádám, elnök.

Hints if. Dani, pénztárnok.

— Beküldetett hozzánk a **marosvásárhelyi román. kath. nagygyminasium értesítője az 1870—71. tanévről**, melyből örömmel látjuk a tanintézet sikerdús működését, hatását és gyarapodását. Közöljük belőle a főbb mozzanatokat a következőkben:

Az intézet tanári kara: a) Rendes tanárok Balás Antal, egyházi, a kir. magy. természettud. társulat tagja s az „Erdély” című szépirod. lap fel. szerkesztője, igazgató; tanított tárgyai: történelem, hittan. Biró Ferenc, világi, az orsz. középtanod. tanáregylet tagja. IV. osztály főnöke; tan. t. mennyiségtan. Csató Ferenc, egyházi tanártestületi jegyző; tan. t. egyetemes történelem, számítás és mértan, vallástan. Füstös Károly, világi. III. osztály főnöke; tan. t. németnyelv, latinnyelv, rajz, szépirod. Geneszy József, egyházi, az orsz. középtan. tanáregylet tagja. VI. osztály főnöke, a gymn. szer- és terménytár gondnoka; tan. t. latinnyelv, természettan, hittan. Miklósi Károly, egyházi, II. osztály főnöke, exhortator; tan. t. hittan, magyar nyelv, latinnyelv, természetrajz. Paul Gyula, világi, az orsz. középtanodai tanáregylet tagja. V. osztály főnöke, a gymn. könyvtár gondnoka; tan. t. magyar irodalom, görögnyelv, magyar nyelv és írály. Száva Farkas, világi, az erd. muzeum-egylet levelező tagja. I. osztály főnöke; tan. t. magyar nyelv, latinnyelv, földrajz, természetrajz. b) Rendkívüli tanár: Gál Domokos, világi; tan. t. ének, tornászat, gyorsírást.

Az intézet statisztikája: Rendes tanár volt: 8. Rendkívüli: 1. Az I. osztályban volt nyilvános tanuló az év elején 43, év végén 32. A II. oszt. volt nyilv. tan. az év el. 24, év vég. 18. A III. oszt. volt nyilv. tan. az év el. 29, év vég. 22. A IV. oszt. volt nyilv. tan. az év el. 21, év vég. 20. Az V. oszt. volt nyilv. tan. az év el. 11, év végén 9. A VI. oszt. volt nyilv. tan. az év elej. 4, év vég. 4. Magántanuló volt 2. Mindössze: 239. Választott tekintetben: román. kath. 67, gör. kath. 40, gör. nem egy. 19, ev. ref. 5, unitárius 1. Nemzetiségi tekint. magyar 73, román 58, cseh 1. Sorozati tekint. kitűnő 22, jeles 11, elsőrendű 40, másodrendű 25, Harmadrendű 11. A vizsgálatok előtt kilépett 16. Vizsgálatlan maradt 10. Ösztöndíjas 20. (Folytatása köv.)

KÜLFÖLD.

A gasteini találkozásnak még eddig fel nem említett eredményt tulajdonítanak a német lapok. A „Reichs Corr.” írja, hogy a magyar-osztrák monarchia viszonyai Oroszországhoz kedvezőbb fordulatot vesznek ezentul. „E részről is jelentékeny befolyás volt a gasteini találkozás — írja e lap — nem mintha ott Németországnak e kérdésben elfoglalandó álláspontjában egyeztek volna meg, hanem a kettőt vezénylő államférfiak között létesített egyezmény folytán lehetőségessé lőn, hogy Németország Oroszországgal iránti ismert baráti, szomszédias viszonyánál

fogva, a bécsi és a szentpétervári kabinetek között egyezményt hozzon létre az eltérő pontokra nézve”. De ezzel bajosan egyeztethető ama közlemény, mely szerint Gortschakoff herceg és Thiers között találkozás van kilátásban. Ha maga e hír nem is valószínű, Oroszország közeledése Franciaországhoz, mindamellett, időkérdés csupán.

A versaillesi nemzetgyűlés aug. 30. ülésében bejelenté Vitet, hogy a bizottság elfogadta Dufause indítványát. Dufause minister kinyilatkoztatta, hogy a kormány beleegyezik ezen módosított indítványba. Az általános viták bezárattak. Több módosítvány és ellenjavaslat visszavonott. A nemzetgyűlésnek alkotmányozóvá nyilatkoztatása ellen beadott módosítvány elvetetett. Gambetta elleni azon tételt, mely a nemzetgyűlés alkotmányozó hatalmát proclamálja; de ezen tétel 433 szóval 227 ellenében, elfogadtatott.

A spanyol kormány azon uton halad, melyen haladni megígérte. A mindenütt német-látó reactionariusok nem nagy öröme az „Internationale” spanyol osztályának mingaddig törvényes védelmet ígért, míg az céljának elérésére, a munkások állásának emelésén törvényesen megengedett eszközöket használ.

Hogy Zorilla miniszterelnök a kibocsátandó politikai amnesziát illetőleg, a köztársasági párt főbb tagjaival: Figueras és Sornival tanácskozott, szintén szálkát ütött a conservatívek szemébe. Hogy Barcia, köztársasági, ki a Prim meggyilkoltatásának részvételében való elavult vád alatt áll, szabad lábra helyeztetett, ugyanez a conservatíveken kívül mindenkit kielégített, bár annál kevésbbé látják be, miért nem szüntetik meg Montpenzier herceg adjutánsának, Solisnak, ugyanazon okból való üldöztetését.

A Lajthán tul a választó férfiak választásai már több helyen megejtettek.

A stájerországi „liberalis választási bizottság” kibocsátotta a nevezetesebb steierországi városok jelöltjeinek névsorát. Kaiserfeld Inderburgban candidáltatott.

A császári család választó mandatumai csupa conservatív nagybirtokosokra ruháztattak. Ez nagy befolyással lesz a nagybirtokosi curia szavazatára, a mennyiben eddig kiválóan alkotmányhívek képviselték még a főhercegeket is. Maga a császár Alsó-Ausztriában, gr. Auersperg Felső-Ausztriában a klerikalizmus vezére, gr. Falkenheym s Morvában a feudális gr. Mittrowsky által lesz képviselve. Beust gr. az alsó-ausztriai mandatum elfogadására nem nyilatkozott hajlandónak. Ellenben Galiciában elfogadta a megbízást s e végből nem sokára oda fog utazni.

VEGYES.

— A magyar országgyűlés f. hó 14-én d. e. 11 órakor tartja szünet utáni első gyűlését. Somsich Pál elnök felhívja a képviselőket a megjelenésre.

— **Mezőségről** vesszük a hírt, hogy ott szélteben mindenfelé a legjobb gabana termés, különösen sok és igen jó szára volt és minden a legjobban betakarodott. Pagocára gőz-cséplőgépet hoztak.

— **Háromszék** új meggyeservezetében az ősi „királybíró”, „düllő” elnevezések helyett: „főispán”, „alispán” és „szolgabíró” vették fel. Mi részünkről nem az „elnevezésben” keressük a „reformot”, s az ősi elnevezést kár volt kiküszöbölni, mert a nép azokat nehezen fogja megszeretni.

— **Reményi Ede** világhírű hegedűsünk Kolozsvárra a Petőfi-szobor javára hangversenyt rendezett, melyben több ottani műkedvelő is közreműködött. Reményi hegedűje és Petőfi emléke: elég hatalmas indokok voltak hogy a zeneestély fényesen sikerüljön!

— **Második** kisdudodája is megnyílt Kolozsvárnak e hó elsején. Nálunk ez az egy is csak pang...

— **Beszélték** a lapok, hogy még az idén októberben megnyílik Sz.-Udvarhelyt egy fő és Dván egy al-reál-tanoda, de a készülétekről hallgat minden.

— **Muszka kémet** fogtak Psemyszlben, Galiciában mult hó 20-án. A nála talált írományok, helyrajzi felvételek és ábrák adták a kémségi gyannokokat, de a törvényszék vádlottat fölmentette, mi ellen az államügyész felebbezést jelentett.

— **Érdekes** tudni, hogyan gyártják a nagyhirű „M. P.” számára ez „eredeti tudósításokat” Minap az érdemes lapnak egyik fő-fő munkatársa tanulmány utazást tett Erdélyben — mint mindig, a „democratia érdekében.” Itt is megfordult nálunk M.-Vásárhelyt s pár nap múlva már olvastuk a „Sybillákban” hogy „az itteni póttafollyamra össze gyűlt néptanítóknak ennyi s ennyi százaléka nem tud írni s olvasni stb.” Ez a „hiteles” hír pedig úgy született, hogy az utazó nagy „publicista” a piaci kút előtt néhány itteni jó kedvű ismerősünkkel diskurálgatván, ezek közül az egyik ur elmondá azt a régiéské adomát, mely a tavalyi népszámlálás után végig járta az országot az írni vagy olvasni nem tudó néptanítókról. Az élelmes turista ur gondolván, hogy erről a „Kréwinkliről” is csak „kell hogy” írjon valamit, tehát ez az adoma épen talál ide! Diktum faktum, papírra vele! A jámbor „oh nép” elolvassa, s a „M. P.” ezzel is terjed, mert pikáns resonementet rejt magában szomorú nevelésünk, melynek természetesen csak a „közös-ügyes kormány” az oka!... Hogy nem igaz belőle egy betű sem? Ah, pah! az mindegy. Kinderei, most nincs se quartalis az előfizetésre, se követválasztás. Maros-Vásárhelyt vagy Marosszéket!... Mikor „efélék” lesznek, akkor megint „nem lesz párja a széles világon vagy talán az egész universumban Maros-Vásárhely (vagy már akármelyik választókerület), „szellemi magasságának” „dieső lakóinak” etc — s akkor fog tudni itt (vagy akárhol) még az astronomiához is még a csorda-pásztor is, (persze, csak úgy ha szavazó).

*) A „M. Polgár”, „Magy. Ujság” és „P. Napló” t. cz. szerkesztősegei kértnek e közleményt becses lapjukba átvenni. L. A.

— A „Kelet“ 202 számában statisztikai számokkal veri meg idei 69 számunk vezércikkében foglalt azon véleményünket, hogy Erdély művelődési szempontból nem áll hátrább Magyarországnál. Nem akarunk disputálni ilyen dologról, mely szükséges ok nélkül tárhatná fel szellemi életünk belsőjét. Csak annyit jegyzünk meg, hogy az idézett statisztikai számok minálunk Magyarországon korántsem bírnak oly pozitív bizonyító erővel mint talán Német-vagy Angol-honban; itt a hivatási ezimék még nagyon összefolynak egymásba, s a számtani eredmények jobbadán a véletlen esetlegesség kifejezései. — A ki hazánkat itt és túl tapasztalásból az életből és a történelemből ismeri, az nem fogja ítéletét csak a statisztikára bízni. Egyébiránt a mi állításunk a „Hon“ hangjával szemben a „Kelet“ részéről is valamivel több méltatást igényelt és érdemelt volna.

— Egy bucsujáró helylyel kevesebb, és egy bújáró helylyel több! Szabó Imre püspök eltiltotta, hogy a kishéri szent kuthoz többé bucsujárni nem szabad. A „Hon“ pedig elrendeli, hogy ezentul minden évben „Lajosnapján“ Kossuthfalvára „bucsutjárrjon“ Magyarország. Mi azt tartjuk hogy búcsu = búcsu; akár régi, akár új a szent.

— Az európai aratási kiállításokról eddig a következőket halljuk: Közép és északi Europa roszban mérsékelt átlag, buzában nagyon jó termést ad, mely nyugot felé mind inkább csökken, kivált Hollandia, Franciaország és Belgiumban. Olajos vetemények — ismét e két utóbbi állam kivételével — mindenütt kielégítő, ugy a tavaszi kalászkok is. Pityóka állása nagyon változó; egyáltalában az aratás mindenütt majd három héttel később. Oroszországból kedvezőtlen kilátásokról értesülünk.

„E. G.“

— A cholera egy ellenszere. Midőn a cholera Belgiumban 1866. nagy pusztításukat tett, a kormány közzétett egy igen egyszerű, de egyszersmint igen czélszerű módot az első cholera-rohamok elfojtására. Az eredmény oly sikeres volt, hogy a brasíliai kormány a következő évben ugyanazt ajánlotta a lakosságnak a ki-tört járvány ellenében; különben e szer nálunk is igen sokak előtt ismeretes és abban áll, hogy mihelyt érezzük a baj előjeleit, feküdjünk ágyba, tegyünk altestünkre meleg tányért és meleg téglát lábunkhoz, ígyünk barna theát erős vörösborral, vagy pedig vörösbort gyömbérrel. Mihelyt a fődolog az izzadás beáll, a veszőly el van háritva s a betegség csirájában el van fojtva. A beteg nyugodtan várhatja be az orvos érkezését. Mindenekelőtt vigyázni kell, nehogy elrontsuk gyömrunkat. Kerüljük nagyon a hideg sört, az éretlen gyümölcsöt, a nehezen emészthető savanyu ételeket, ugorkasalátát, stb. Övjük testünket meleg haskötőkkel s egyáltalában óvjuk meg a gyomrot a meghűléstől és erősítsük azt erőt adó ételekkel s erős vörösbor mértékletes élvezetével.

— A honvédelmi minisztérium elhatározta, hogy mivel f. é. november havában megszűnik a járásörmesterei intézmény s nyilvántartó tisztek által fog helyettesítetténi azon járásörmesterek, kik nem osztatnak be a honvédség állományába, 365 frt. végkielégítéssel bocsáttassanak el.

— A részvénytársulatokról szóló törvényjavaslat már elkészült s a következő főelveket tartalmazza: Az engedélyezési rendszer eltöröltetik, ellenben az igazgatók, igazgatósági tanácsosok szigorú felelőssége törvényileg megalapítottatik. Tárgkörü nyilvánosság és ellenőrzés hozatik be. Egészben véve a törvényjavaslat az északé német 1871-diki részvénytársulat mintájára készült. Az új határozványoknak a már fennálló részvénytársulatokra való alkalmazása és az átmeneti intézkedések iránt most folynak a tanácskozmányok.

— A 48-ki honvédek javára rendezett sorsjáték szétkéldött 300,000 jegyéből csak 139,654 kelt el, s így még az összesnek fele sem; miután azonban a főnyereményt maga az állam csinálta, a tiszta haszon a 200 ezer frtot meghaladja.

— Különös fogás. A párisi Point du yor mellett több ficzkó fürdött a Szajnában. Amint javában bukdácsoltak, egyikök egy óriási porosz bombára bukkant a folyó fenekén, melyet aztán társai segélyével a partra vontak. Minthogy a hosszas vízbenlét miatt veszélytől nem lehetett tartani, felnyitották a bombát, ki írja azonban bámulatukat, midőn a bomba belsejében egyéb töltelék helyett 1300 frankot találtak, 5 frankos darabokban, mely összeghez egy német nyelven írt levél volt mellékelve, melyet azonban már nem lehetett kibetűzni.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. szept. 4-ik és következő napjain a következők ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

(Folyt. és vége.)

Előadó k. t. bíró Pipos Péter.

Marisel községe és társai Meleg Szamos községe és társai e. birtok háborítás i. Baricz Leon és társai Luka Todor és társai e. 25 frt i. Kopolovits Izsák Czako János e. 27 véka óltatlan mész vagy ennek ára 34 frt 80 kr. Muncsel községe Schneider János e. sommás visszahelyezés i. Mosiviu Josif Craciunu Oancia e. 100 ezüst huszas i. Aldiea Joan Avramu Atanasiu Popa George e. kártérítési keresete. Podariu Ivanu Steblea Moisa Radu e. birtokháborítás i. Nazaria Lázár Balint Josif e. 42 frt i.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál.

Iia Kosztán és társai Iia Juon e. örökösödési jog elismerése i. Zachariás Márton Alezner Mihály e. 58 frt 40 kr. i. Fleissig F. Steffek Venczel e. 16 frt 66 kr. i. Bajnóczi Eszter Jakab Samuel és társai e. egy erdő vissza-

bocsátása i. ugyanannak Jakab Sámuel és társai e. egy kender föld visszabocsátása i. ugyanannak Marosán Alexa és társai e. egy kaszáló visszabocsátása i. Konnerth Mária Frank Márton e. egy udvartelekezi tulajdon elismerése i. Mancsu és Angelovits Boebansu és Bratu esődtömege e. zálog elismerése i. Latir Mancsu czég Boancu és Bratu esődtömege ellen zálog jog elismerése i. Bathinasu Juan Rusz Juon e. 4 drb. juh. stb. kiadása vagy 62 frt értéke megfizetése i.

Előadó k. t. bíró Petri Adám.

Petrás Mihály Nyámez Paraskiva e. 72 frt i. Kostantin János Nándru Adám ellen kártérítés i. Dráskovits József Buda Vineze e. 25 köbölzab szállítása i. Kappel Jakab Runsborg Adolf e. 90 frt tőke hátralék i. Szöke Antal és társai Darvas Mihály e. sommás visszahelyezés i. Sotir István Székely János e. haszonbéri szerződés felbontása i. ugyanazon felek közt 400 frt haszonbéri hátralék i.

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós.

Kovács János Serestes István e. 10 frt kártérítés i. Papp György Abod György e. sommás visszahelyezés i. Schwarz Salamon Kosztea Niculae e. szerződés teljesítése i. Weiss Izrael Demián Niculae e. 1 frt 50 kr. i. Balázs Márton Malmos Jakab István e. birtokháborítás i. Dobrán Péter Zakariás István és társai e. birtok háborítás i. Varga Daniel Schwarz József e. 140 frt iránt Imre István Albert Erzsébeth e. holtak nyilvánítás i. Barabás Károly Veress József és neje e. kártérítés iránt. Fetés Gábor Fetés Mózes és társai e. birtokhábor. Bálint Ferencz Biró Ignác e. 17 frt 60 kr. i. Molnár Mária Balog János és társai e. 38 frt iránt.

Előadó k. t. pótbíró Illyés Károly.

Nain Rudolfinak Florián Antal és társai e. igény keresete Szöcs Anna és társának Grau Sándor és társai e. Bergyán Jakob Popa Lika e. 20 frt i. Lázár András Lanczki Károly e. egy erdő kiadása i. Jakab József Kanyád községe és Jakab Sándor ellen kártérítés Lófalyi Sándor Reschner Dániel e. 19 frt 37 kr. i. Elekes Márton Gyuri Sándor és társai e. 28 frt kártérítés i. Abodi Rozsina Zsomberi Zsigmondné e. 33 frt 33 kr. Szabó Juonnak Román Nyisztor e. 30 frt iránt.

III. Tanács bűnygyben.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György.

Drágo Vaszilie ellen lopásérti bűnygy. Horea Juon e. súlyos testi sebzésérti b. ü. Felekán Juon e. súlyos testi sebzésérti b. ü. Trif Petrucz és társai e. lopásérti b. ü. Neslokán Ambrosie e. lopásérti b. ü.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon.

Prall Mihály és társai zendülési b. ü. Ungerpeck Imre becsületsértési b. ü. Kosza Anna gyermekgyilkossági b. ü.

Előadó k. t. bíró Stoyka Antal.

M.-Igeni lakos Moysza Niulan és társai e. tolvaj-ságérti b. ü. Magyar-ferroi lakos Popa Vaszilie és társai e. tolvaj-ságérti b. ü. Szent-Ágothai lakos, Schuszer Katharina e. becsületbiztonsága e. kihágásérti b. ü. Gurároi Petru lui Bukur Kapatzine e. lopásérti b. ü. Verdi lakos, Mikunka Nicolan e. emberölésérti b. ü. Brassói lakos, Harsányi József e. erőszakos nemi közösködésérti bűnygy.

IV. Tanács urbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Antalfy Gábor

A kapjoni volt urbérese, az odaváló volt nemes birtokosok e. erdőszabályozás iránt. A felső-kosályi volt urbérese, az ottani volt kiváltságos birtokosok e. erdei haszonvételek szabályozása i. A nagy-enyedi ev. ref. főtanoda Pinczán Juon e. belső-külső fekvőségek megváltása i. A nagy-enyedi ev. ref. főiskola Deján Juon ell. majorság-fekvőségek megváltása i. A n.-enyedi ev. ref. főtanoda Arszu Vaszilie e. egy állomány megváltható természetű i. A n.-enyedi főiskola Jadezu Juon e. egy belső telek és kultartozékainak megváltása i.

Előadó k. t. bíró Gruz István.

Özv. Kzmizs Gáspárnának Keczan Todor e. Ugyanannak Betyán Józsefné e. u. a. Padurán Szándujné el. u. a. Ustya Todoré e. u. a. Cziczeczer Vaszi e. u. a. Dregán Mihailla e. u. a. Nyilka Dumitru e. u. a. Keczan Matfej e. u. a. Dénes Sándor e. n. a. Movár Todor e. u. a. Keczan Szánd e. majorság-természetű fekvőségekért indított urbéri ügyei.

A szerkesztő nyiltpostája.

A helyi t. nöegylettől bocsánatot kérünk, becses közleményét jövő számunkra eltenni kényszerültünk tárgyalalmaz miatt.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(sept. 5.)

5% metallique	59.55
5% nemz. államkölesön	69.85
1860. államkötvény	101.60
Bankrészvény	769.—
Hitelrészvény	293.80
London	119.—
Ezüst	119.10

Arany	5.73
Napoleon arany	9.53 ¹¹ / ₂
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.90
temesi	77.75
erdélyi	76.75
horvát-slavon	86.25

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

HIRDETMÉNYEK.

3559. 1871.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely szabad kir. város belterületének szakértő mérnök által leendő fölméretése és térképezése, a képviselő testületnek idei augusztus 26-án tartott ülésében elhatároztatván, ezen munkát keresztyül vitelére pályázat nyittatik.

A pályázati határidő folyó évi szeptember 30-ig tűzetik ki.

A képesítvény és mérnöki szakismeret igazolása mellett pályázók közül, a munkával az bizatit meg, ki legjutányosabb árszabály mellett ajánlkozand.

Minthgy ezen munkálatok télen át is folytathatók, annak is előnye leend, ki legrövidebb időn vállalkozik a munka teljes bevezésére.

A munkálat folyama alatt a munkaárnak a megtett munkához viszonyított $\frac{1}{3}$ -ad része a majorsági pénztárból előlegezetik.

A munka teljes bevezése és felülvizsgálata után helyesnek és jónak talált egész munka ára, a városi pénztárból kifizettetik, a pályázatok a fenn kitett határnapig a városi tanácshoz adandók be.

Maros-Vásárhelyt, 1871. augusztus hó 27-én.

A városi Tanács.

(68)

3—3

Rothschild és Társa

Posta-utcza 14-ik szám

BÉCSBEN.

Legujabb és legelőnyösebb sorsjáték társulatok

300,000, 250,000, 220,000, 200,000

150,000, 140,000, 100,000, 70,000,

50,000, 25,000 frt stb. nyereményekkel

A cs. kir. osztrák 1864. évbéli államsorsjáték 20 sorsjegyre.

Egy bélyegezett részlet jegy, mint első részletfizetés 8 frt.

M. kir. államsorsjáték 20 darab sorsjegyre,

Egy bélyegezett részletjegy, mint első részletfizetés 6 frt.

Török császári sorsjáték 20 db sorsjegyre,

Egy bélyegezett részletjegy mint első részletfizetés 6 frt.

40 darab Braunschveigi hercegi sorsjegyre

Egy bélyegezett részletjegy mint első részletfizetés 5 frt.

Minden huzásra érvényes.

Egy huszad részvényjegy az 1864-ik évi államsorsjegyekre, darabjért 8 frt, 9 darab 70 frt 20 darab 150 frt.

Egy huszad részvényjegy a m. kir. államsorsjegyekre 7 frt darabja, 6 darab 40 frt 20 darab 130 frt.

Igervények minden huzásra.

Megbizások a cs. kir. tőzsdénél akár készpénz fizetésért akár megfelelő előpénzért a legpontosabban teljesítettnek.

Állampapírok, sorsjegyek, bank, vasút és iparrészvények eladása és megvásárlása kimutatások tervek és huzás-lajtromok ingyen.

Rothschild és Társa,

Bécsben, posta-utcza 14. szám.

(22)

13—20

Nyomatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt, az ev. ref főiskola gyorssajtóján 1871.